

i og for sig kunde have lyst til at udtale mig om, maa det ingenlunde betragtes, naar jeg ikke udtaler mig derom, som en Godkendelse. Der var saaledes meget i det Foredrag, der kom frem fra det ærede Medlem, der sidst havde Ordet (Falkenstjerne), som ogsaa jeg kunde have lyst til at omtale. Jeg skal dog lade det ligge, men kun gøre den enkelte Bemærkning, at naar han drager en Slutning fra, hvad der sidst skete ved Dannevirke, til hvad der fremtidig kunde ventes ved Kjøbenhavn, er en saadan Sammenligning ikke ganske berettiget, idet de den Gang anlagte Fæstningsanlæg kun vare en Minimumsudgave af, hvad der var forlangt fra militær Side, og den Hær, som var sat til at forsvare den, var uden nogen virkelig Ordning. Man havde vel en Hærplan af 1842; men ved de forskellige finansielle Bevillinger, der væsentlig kunde kaldes finansielle Nægtelser, havde man i den Grad fortyndet denne Hærs aktive Kraft, at nede ved Dannevirke var Stillingen saaledes, at ved mange Afdelinger — jeg havde selv Vejledning til at overbevise mig derom — var der Batterier, som 4 Dage efter Krigens Udbrud hverken havde Heste eller Befalingsmænd, og andre manglede Halvdelen af Befalingsmændene. Det synes mig er netop hyderligere Grund til at behandle det effektivt. Det er netop det, her er Tale om, her tilsigtes jo netop at forsyne den ledende Kraft, den aktive Hær saaledes, at en lignende Kalamitet, som der var her i 1864, ikke for Fremtiden skulde ske. Jeg skal derfor lade den største Del af, hvad jeg kunde have lyst til at udtale mig om, blive liggende, og fremsætte nogle saa Ord lige over for det ærede Medlem for Præstø Amts 6te Valgkreds (Bojsen), der rettede en Bøbrejdelse til mig med Hensyn til, hvad jeg havde udtalt i det Foredrag, jeg i Forgaaers havde den Ære at holde her. Jeg skal i den Anledning tillade mig til det ærede Medlem at udtale, at jeg har saa længe — ganske vist paa høist forskellig Maade, men altid med lige Interesse — beskæftiget mig med Spørgsmaalet om Ordningen af Landets Forsvarsvæsen, at jeg efterhaanden har dannet mig en saa selvstændig Mening derom, at jeg virkelig ikke kan lade mig affrække, fordi man rykker i Marken mod mig med en Udbalgsbetænkning af 1876

eller en Kommissionsbetænkning fra 1866. Jeg skal tillige sige, at, naar jeg anser det for min Pligt at udtale mig vedrørende en Sag, som jeg tror mig berettiget til at have en selvstændig Mening om, kan jeg ikke indlade mig paa at lempe mine Udtalelser eller min Overbevisning af rene Opportunitetshensyn, og jeg kan heller ikke lempe den af Hensyn til, hvad der maatte komme frem fra den ene eller den anden Side. Jeg skal straks give et Eksempel derpaa, idet jeg uden i øvrigt at indlade mig paa Enkeltheder, straks skal tillade mig at tage stor Afstand fra Udtalelser fra det ærede Medlem fra Frederiksborg Amts 3dje Valgkreds (S. Dinesen) under Forudætning af, at jeg forstod ham. Jeg forstod ham — det er mulig en Misforstaaelse — som om han antydede Muligheden af, at han fremtidig kunde gaa ind paa en Indskrænkning af den aktive Hær. Jeg er i den Henseende fuldstændig enig med det ærede Medlem fra Randers Amts 4de Valgkreds (S. Dinesen), som udtalte sig om Nødvendigheden af, at ethvert passivt Forsvar ikke kan undvære et aktivt Element. Det er det, der holder Hærens Moral oppe, hvoraf man kan vente sig det største Resultat; saa en Indskrænkning paa den aktive Hærs Omraade betragter jeg som en saadan Fortyndning af vor Forsvarskraft, at jeg aldrig kunde tilraade Tinget at gaa ind derpaa. Hvad der fremkom fra det ærede Medlem for Præstø Amts 6te Valgkreds, synes mig netop at bestyrke Berettigelsen af den Udtalelse, som jeg fremkom med, nemlig om Nødvendigheden af at optage en Forhandling og en snarlig Forhandling om de militære Spørgsmaal. Det ærede Medlem udtalte, at efter hans Opfattelse skulde Formaalet for vort Forsvar være det, at det kun skulde være et Udtryk for Folkets Trang til at forsvare sig, og han tilføjede, at han dog ikke havde nogen Tillid til den effektive Nytte af et saadant Forsvar. Dette Minimumsformaal for Forsvaret anser jeg for at være et, som jeg vil haabe og vente, at Landet aldrig vil gaa ind paa. Det Formaal, som efter min Mening Forsvarsvæsenet har, er det, at det skal støtte sig til de Begunstigelser, som ligge i Landets geografiske Forhold, og skal søge at forsvare hele Landet derved, at det værger om de saarbareste Punkter, de Punkter, hvor